

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

SI/
VIS/
TYS

Katse digitaaliseen sivistykseen -keskustelunavaus

Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
2.4.2024

#Digisivistys

Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa tulevaisuuden osaamis- ja luovuusperustasta

- tiede, koulutus ja varhaiskasvatus
- taide, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö
- arkisto-, museo- ja yleinen kirjastotoimi
- uskonnolliset yhdyskunnat
- opintotuki
- tekijänoikeus

Helsingin yliopiston Kaisa-kirjasto, kuvaaja Sakari Piippo

Hallitusohjelman yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet OKM:n hallinnonalalle

- Varhaiskasvatuksen laatu paranee
- Suomalaisten oppimistulokset ja koulutustaso nousevat
- Perustaitojen osaaminen vahvistuu ja jokainen saavuttaa peruskoulusta riittävät perustiedot
- Sivistys (koulutus, tiede, kulttuuri ja taide, nuoriso- ja liikunta) luo edellytyksiä talouden kasvulle
- Koulutus vastaa paremmin työelämän tarpeisiin ja vähentää kohtaanto-ongelmaa
- Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenee
- Kaiken ikäiset suomalaiset liikkuvat enemmän

Sivistys ja digitaalinen siirtymä

Digitaalisuus vaikuttaa ja aiheuttaa nopeita muutoksia lähes kaikilla elämänalueilla

- Kansainvälisen toimintaympäristön, talouden, kilpailun ja työn muuttuminen
- Arjen asioimisen, harrastuksien, sosiaalisten suhteiden, kommunikaation muutos
- Yhteiskunnan ja julkisten palveluiden nopea digitalisoituminen
- Uudet mahdollisuudet, palvelut ja merkitykselliset sisällöt

Sivistys ja digitaalinen siirtymä

Kehittyvän teknologian ja digitalisaation vaikutusten monet suunnat

- Mahdollisuudet esimerkiksi demokratian, sanavapauden, yhdenvertaisuuden, ihmisoikeuksien edistämiseen ja palveluiden sisällön ja laadun kehittämiseen
- Toisaalta vaarana esimerkiksi disinformaation kasvu, luottamuksen heikentyminen, eriarvoisuuden kasvu, osaamattomuus, yksityisyys, turvallisuus
- Tekoälyn suunta, tulevaisuus ja vielä vaikeasti ennakoitavat vaikutukset
- Tieto ja data kriittisenä resurssina

Digitaalinen sivistys

- Digitaalinen sivistys elää ajassa ja on osa yksilön ja yhteiskunnan henkistä pääomaa
- Varhaiskasvatus, koulutus, tiede, taide ja kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö uudistavat yhteiskuntaa ja luovat (digitaalista) sivistystä

Sivistykseen kytkeytyvät digiasiat

Orpon hallitusohjelmassa

Muun muassa:

- Medialukutaito ja kansalaisten digitaidot
 - Tekoälyn ja digitalisaation mahdollisuudet koulutusjärjestelmän kehittämisessä
 - Laadukkaan painetun ja digitaalisen opetusmateriaalin saatavuus
 - Arvioidaan etäopetuksen mahdollisuudet
 - LUMA-strategian toimeenpano
- Kulttuuripoliittisen selonteon laatiminen
 - Kulttuuriperinnön säilyminen mm. digitalisaation avulla
 - E-kirjojen lainauskorvaus ja e-kirjaston perustaminen
 - Digitalisaatio ja datatalous kasvun ja kilpailukyvyn tekijänä
 - Uudet teknologiat, digitalisaatio, tekoälyratkaisut ja niiden hyödyntäminen

Peruskoulun tulevaisuustyö

- Hallitusohjelmassa linjattu työ vuosille 2024-2025: tavoitteena pitkän aikavälin tulevaisuusvisio peruskoulun kehittämiseksi
- Lähtökohtana syvät ja osin nopeat yhteiskunnalliset murrokset: tarve uudelleenmäärittellä koulutuksen tarkoitus, tavoitteet ja järjestämisen tavat
- Digitaalinen murros ja tekoäly yhtenä merkittävänä ajurina ja myös koulun mahdollisuutena – muutosvoimina myös mm. yhteiskunnallinen polarisaatio, talouden muutokset, ekologinen kestävyysvaje
- Monimuotoinen neuvottelukunta, laaja yhteiskunnallinen osallisuus ja kansainvälinen yhteistyö: ”Millaista osaamista tulevaisuus vaatii, ja miten peruskoulu voi rakentaa sellaista sivistystä ja maailmaa, jotka haluamme nähdä?”

Sivistyksen teemavuosi 2024

#Sivistys2024, #Bildning2024

SI/
VIS/
TYS

- Katse digitaaliseen sivistykseen -tapahtuma mukana sivistyksen teemavuodessa 2024
- Teemavuoden tapahtumissa teemoina
 - Kestävä tulevaisuus, monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja uussuomalaisuus, kulttuuri ja taide sivistyksen edelläkävijänä, tieteestä sivistykseksi, lukutaito ja dialogi, elinikäinen oppiminen ja sivistys
 - Läpäisevinä teemoina digitalisaatio ja myötätunto
- Sivistyksen teemavuotta koordinoi Kvs-säätiö (Kansanvalistusseura sr.)
- Teemavuoden suojelijat ovat presidentti Tarja Halonen sekä Suomen nuorisovaltuuston kattojärjestö Allianssi.

Mitä digitaalinen sivistys on ja mitä se meille merkitsee?

Kiitos!

#Digisivistys